

Styresak 087-2020

Budsjett 2021 - innleie av helsepersonell fra firma

Saksbehandler: Beate Sørslett, Gro Ankill, Marit Barosen
Dato dok: 04.11.2020
Møtedato: 11.11.2020
Vår ref: 2020/3265

Vedlegg (trykt):

Vedlegg (ikke tr.): [Nordlandssykehuset HF styresak 063-2020, Innleie av helsepersonell - Internrevisjonsrapport 06/2020 fra Helse Nord RHF](#)

Innstilling til vedtak:

1. Styret gir sin tilslutning til foreslått nivå på innleie, for å unngå reduksjon i tjenestetilbud og for opprettholde beredskap for covid.
2. Styret ber om regelmessig status på innleie i virksomhetsrapporter gjennom 2021.
3. Styret ber om en statusoppdatering høsten 2021 på det langsiktige arbeidet for reduksjon av innleie.

Bakgrunn:

I forbindelse med behandling av styresak 063-2020 Innleie av helsepersonell - Internrevisjonsrapport 06/2020 fra Helse Nord i september ba styret administrasjonen komme tilbake med status om hvordan anbefalingene fra internrevisjonen følges opp. En av revisjonens anbefalinger omhandler at innleie fra firma bør budsjetteres spesifikt ut fra identifiserte innleiebehov, og ikke som en del av rammen til lønn. I forbindelse med budsjettarbeidet for 2021 er det utarbeidet oppdatert oversikt over klinikkens planlagte og forventede innleie i 2021. Formålet med denne saken er å presentere det kartlagte innleiebehov, samt få styrets tilslutning til nivå på innleie av helsepersonell fra firma i 2021.

Direktørens vurdering:

Med bakgrunn i internrevisjonsrapport 06/2020 fra Helse Nord RHF og styresak 063-2020 er det gjort noen endringer i høstens budsjettprosess når det gjelder budsjettering av innleie av helsepersonell fra firma. Tidligere år er innleie fra firma budsjettert med utgangspunkt i at tiltak for reduksjon i innleie vil realiseres i tråd med plan. En utfordrende rekrutteringssituasjon har imidlertid medført at tiltak for reduksjon av innleie ikke har gitt full effekt, samt at innleiebehovet på andre områder har økt som følge av at spesialister har sluttet i foretaket. I budsjettarbeidet for 2021 er klinikkene bedt om å gjøre en mer kritisk vurdering av potensialet for reduksjon i innleie gjennom tiltaksarbeid, samt kartlegging av områder der det er sannsynlig at innleiebehovet vil øke. Videre skal planlagt og forventet innleie budsjetteres på kostnadsart for innleie og ikke innenfor fast lønn. Innleiebehovet som er kartlagt gjennom budsjettprosessen er kritisk gjennomgått av foretaksledelsen, og det nivå

på innleie som foreslås innarbeidet i budsjett for 2021 vurderes nødvendig dersom tjenestetilbud til befolkningen skal opprettholdes. I tillegg til innleiebehovet som er fremkommet gjennom klinikkens budsjettarbeid vil direktøren også legge en sentral buffer, for å ta høyde for innleiebehov ut over det som er avdekket pr i dag. Tidligere år har foretaket hatt høy innleie av legespesialister, mens innleiebehovet for sykepleiere, spesialsykepleiere og annet helsepersonell har vært begrenset og hovedsakelig knyttet til ferieavvikling. Vi har gjennom langsiktig arbeid lyktes i å redusere behovet for legespesialister innenfor flere fagområder. I 2020 og 2021 ser vi en dreining av innleiebehovet, med et betydelig økt behov for innleie av sykepleiere, mens behov for innleie av legespesialister (unntatt radiologi) er redusert. Vi vil fortsette det langsiktige arbeidet med utdanning av egne legespesialister for å redusere innleie, og i arbeidet med foretakets kompetansestrategi vil vi se på ytterligere tiltak for å rekruttere/stabilisere sykepleiere og andre yrkesgrupper.

Overordnet status - behov for innleie av helsepersonell fra firma 2021:

Yrkesgruppe	Kostnad 2019	Budsjett 2020	Kostn. pr sept 2020	Planlagt 2021	Endring budsjett 20-21	Endring plan 2021 sml forbruk 2019
Leger	60,7	44,5	36,6	51,5	7,1	-9,2
Sykepleiere	9,2	3,4	26,7	50,4	47,0	41,2
Annet helsepe	7,7	7,7	6,1	5,9	-1,8	-1,8
Sum	77,5	55,5	69,3	107,8	52,3	30,2

Klinikk	Kostnad 2019	Budsjett 2020	Kostn. pr sept 2020	Planlagt 2021	Endring budsjett 2020-2021	Endring plan 2021 sml forbruk 2019
DIAG	7,5	4,3	5,2	12,0	7,7	4,5
BARN	0,3	0,4	0,3	0,4	0,0	0,1
KIR	21,9	20,4	25,6	42,5	22,0	20,5
MED	16,4	7,8	19,0	32,9	25,1	16,5
PHR	30,8	9,7	17,8	20,2	10,5	-10,7
PREH	0,1		1,4		0,0	-0,1
FELLES/ANNET	0,5	13,0			-13,0	-0,5
Sum	77,5	55,5	69,3	107,9	52,3	30,2

Om lag 70 % (35 mill. kroner) av planlagt innleie av legespesialister fra firma er knyttet til ivaretagelse av vaktberedskap, og uten innleie vil vi måtte redusere vårt tjenestetilbud. 2,4 mill. kroner av dette er i Bodø, fordelt på karkirurgi og psykisk helsevern. Her har vi mulighet til å redusere dagtidsaktivitet og omdisponere personell til økt vakttjeneste, men finner det mindre hensiktsmessig ut fra et helhetsperspektiv.

De øvrige 32,7 mill. kroner er tilknyttet vaktberedskap i Lofoten og Vesterålen. Uten mulighet for innleie fra firma vil vi kunne allokere noe personell fra Bodø, innenfor begrensningene av frivillig ambulerings. Dette vil påvirke tjenestetilbudet i Bodø.

Likevel ser vi ingen mulighet til å videreføre følgende tilbud uten innleie fra firma i 2021:

- Sengepost LoVe DPS Vesterålen
- Akuttberedskap, kirurgi og føde Lofoten og Vesterålen
- Medisinsk akuttberedskap Lofoten

Øvrig innleie av legespesialister er hovedsakelig for ivaretagelse av poliklinisk tilbud, og i noe omfang tilbud til inneliggende pasienter innenfor:

- psykisk helsevern voksne
- hjertemedisin
- rus og avhengighetsmedisin
- radiologi
- barn med nevrologiske problemstillinger
- ortopedi

Innleie av sykepleiere i det omfang vi har i 2020 og ser behov av i 2021 er delvis knyttet til pågående pandemi. Innleie er nødvendig for opprettholde kirurgisk aktivitet og for drift av medisinske sengeposter.

Status per klinikk - behov for innleie av helsepersonell fra firma 2021:

Psykisk helsevern og rus

Leger/ avdeling	Kostnad 2019	Prognose 2020	Budsjett 2021
Akuttpsykiatrisk avdeling	2 060 707	2 880 000	1 000 000
ARPA	5 211 235	4 350 000	1 750 000
LoVe DPS	9 786 880	6 450 000	6 500 000
Salten DPS	6 955 517	1 915 000	5 040 000
Spesialpsykiatrisk avdeling	1 502 010	-	-
SUM PHR	25 516 349	15 595 000	14 290 000

Årsak til innleiebehov leger 2021:

Akuttpsykiatrisk avdeling: Vakant overlegestilling medfører innleie i begynnelsen av året, men har ansatt ny fast overlege som tiltrer ila 2021.

ARPA (avdeling for rus psykiatri og avhengighet): Innleie av 70% overlege til Korttidsenhet RUS hele 2021 på grunn av vakant overlegestilling. Øvrige overlegestillinger i avdelingen besatt ila 2020.

LoVe DPS: Lofoten har rekruttert ny overlege medio 2020 og det er ikke planlagt innleie i 2021. Innleie i Vesterålen for å ha spesialist på døgnposten samt i vaktjeneste. For å dekke vaktene er det enkelte perioder behov for to innleieleger samtidig.

Salten DPS: Vakante overlegestillinger enhet B og D, samt psykoseteam og Kortidspoliklinikk, stillinger lyst ut. Mulig intern ny-rekruttering av overlege (ferdig utdannet LIS 3) ila 2021.

Årsak til innleie annet helsepersonell 2021:

BUPA: Innleie fra byrå på psykologer i Bufetat helseinstitusjon, finansieres via øremerkede midler fra Helse Nord. Budsjettert innleie 2021 for 5,9 mill.kr.

Annet helsepersonell/avdeling	Kostnad 2019	Prognose 2020	Budsjett 2021
BUPA	3 549 876	5 900 000	5 900 000

Medisinsk klinikk

Avdeling - leger	Kostnad 2019	Prognose 2020	Budsjett 2021
Gastro, infeksjon, hud	1 300 000	650 000	1 200 000
Hjerte	444 000	1 665 000	1 500 000
Lofoten	10 012 000	9 975 000	7 600 000
Nyre, endo, L/RSSO	717 000	300 000	100 000
Vesterålen	574 000	750 000	766 000
Sum	13 047 000	13 340 000	11 166 000

Årsak til innleiebehov leger 2021:

MED Gastro/infeksjon/hud: Innleie innenfor infeksjon: Mangler for tiden to overleger, vil i løpet av 2021 bli besatt av to LIS som nå er i sideutdanning/gruppe 1 tjeneste i sin siste del av spesialiseringen. Disse kommer tilbake 2021, og da vil innleiebehovet fra firma innenfor infeksjon falle bort.

MED Hjerte: På grunn av manglende dekning av kardiologer leies det inn kardiolog for å sikre ivaretagelse av pasienter til kontroll og utredning av nyhenviste pasienter. Med videreføring av dagens nivå på innleie vil likevel ca. 30 % av nyhenviste pasienter viderehenvises til avtalespesialist.

Enheten har pr. i dag en vakant overlegestilling, og selv etter gjentatte utlysninger står denne vakant. Planen er utdanning av egne LIS for å få dekket behovet for spesialister.

MED Lofoten: Innleie 95 uker i 2021, primært for ivaretagelse av innlagte pasienter og vaktberedskap. Redusert innleiebehov 2021 på grunn av nye overleger ansatt i faste stillinger, men fortsatt vakante stillinger på grunn av at to fast ansatte har gått av med pensjon.

MED Nyre, endo, L/RSSO: Innleie for å gjennomføre kompetansehevende tiltak innenfor diabetes.

MED Vesterålen: Innleie for å ivareta polikliniske hjerte-, gastro- og lungepasienter, samt vaktberedskap. Er i behov for rekruttering av overleger for å unngå økt innleiebehov for å ivareta vakt. Overlegestilling er lyst ut. 3 av 6 overleger har meldt inn at de ønsker å redusere sin arbeidstid, og bli delvis pensjonist.

Avdeling - sykepleiere	Kostnad 2019	Prognose 2020	Budsjett 2021
Hjerte	1 573 000	6 300 000	9 100 000
Lofoten	151 000	-	-
Nyre, endo, L/RSSO	269 000	1 000 000	1 008 000
Vesterålen	339 000	475 000	560 000
Lunge	-	713 000	11 000 000
Nevrologi og revmatologi	-	15 000	-
SUM	2 332 000	8 503 000	21 668 000

Årsak til innleiebehov sykepleiere 2021:

MED hjerte: Har de siste to årene hatt stort frafall av sykepleiere ved overvåkningsavdelingen, og enheten mangler derfor sykepleiere med nødvendig kompetanse. Leier inn intensivsykepleiere for å fylle hull i turnus og sørge for god kvalitet og pasientsikkerhet i behandling av kritisk syke pasienter. Det jobbes aktivt med rekruttering og opplæring. Desember 2021 kommer det tilbake 5

intensivsykepleiere fra videreutdanning som nå er ute i 100% studiepermisjon. Innleiebehovet vil reduseres etter hvert som enheten får ansatt personell og gjennomført opplæring av «vanlige» sykepleiere til å kunne arbeide på overvåkningsavdelingen.

MED Nyre, endo, L/RSSO: 16 uker på sengepost. Dialysen 8 uker innleie fra firma. - ferieavvikling.

For å avvikle ferie må det være tilgang på dialysekompetente sykepleiere. Dialysen har ingen tilgang på slike vikarer, foruten fra firma. Enheten er derfor avhengig av å leie inn fra firma for å få gjennomført en forsvarlig ferieavvikling. Dialysen i Bodø ivaretar akuttberedskap for dialyse for både Nordlandssykehuset og Helgelandssykehuset.

MED Vesterålen: I Vesterålen planlegges det innleie på sengepost og på dialysen i 2021. Årsaken er at en ikke klarer å avvikle ferie uten innleie. Det er få sykepleiere som søker på ferievikariat. Dialysen er spesielt sårbar pga. behov for spesialkompetanse.

MED Lunge: Trenger kontinuerlig 5 sykepleiere innleie fra byrå gjennom 2021 for å ivareta ordinær drift og beredskap. Bakgrunnen for innleie er økt bemanningsplan for å ivareta beredskap for innlagte covid-pasienter på sengepost B4 tilhørende lungemedisinsk avdeling.

Barneklubben

Barn - leger	Kostnad 2019	Prognose 2020	Budsjett 2021
Barnemedisin	-	204 000	360 000

Innleiebehov i Barneklubben er knyttet til innleie av barnelege med særskilt kompetanse innenfor nevrologi.

Diagnostisk klinikk

DIAG - leger	Kostnad 2019	Prognose 2020	Budsjett 2021
Radiologi	6 462 737	9 000 000	12 000 000

Flere av våre faste radiologer har sagt opp, noe som øker behovet for innleie framover. Klubben har igangsatt en rekrutteringskampanje som vi håper skal gi flere søkere til stillingene som lyses ut. Samtidig jobbes det med å rekruttere tilbake tidligere LIS. Det er bl.a planlagt et fellesmøte med tidligere LIS for å undersøke hva vi kan gjøre for at de skal vurdere å komme tilbake etter endt spesialisering. Vi bruker LIS som er i gruppe 1 tjeneste som vikar (blant annet i Lofoten), i et forsøk på å «holde de varm» for å kunne rekruttere de tilbake.

Kirurgisk klinikk

På grunn av omorganisering er det vanskelig å sammenligne kostnad 2019, prognose 2020 og budsjett 2021 mellom de ulike enhetene.

Yrkesgruppe	Kostnad 2019	Prognose 2020	Budsjett 2021
Leger	14 192 003	12 287 950	13 720 000
Sykepleiere og jordmødre	6 400 833	17 760 946	28 712 000

Leger, spesialitet og lokasjon Budsjett 2021	
Gynekologi Vesterålen	1 500 000
Kirurgi Vesterålen	2 200 000
Anestesi Vesterålen	2 430 000
Kirurgi Lofoten	400 000
Ortopedi Lofoten	500 000
Anestesi Lofoten	5 265 000
Kar/thorax Bodø	1 425 000

Årsak til innleiebehov leger 2021:

Gynekologi Vesterålen: 15 uker innleie gynekolog fra firma. Helt nødvendig for beredskapen. Bortfall av innleie vil medføre at fødeavdelingen ikke kan drives og at akutt gynekologi ikke kan mottas gjennom hele året i Vesterålen. Har for første gang ansatt LIS i Vesterålen i utdanningsforløp innenfor gynekologi og fødselshjelp (startet sommeren 2020). Det er planlagt utlysning av overlegestilling (sist utlyst februar 2020 men ingen aktuelle søkere). Per nå to vakante stillinger.

Kirurgi Vesterålen: 22 uker innleie fra firma. Nødvendig for å opprettholde vaktberedskapen og ivareta innlagte pasienter i Vesterålen. Har over tid hatt rekrutteringsutfordringer, men skal lyse ut på nytt. Har en LIS i generell kirurgi, pågående vurdering om dette skal økes til to. Det er 2 faste kirurger per nå. I tillegg er det 3 faste vikarer utenom firma som dekker ca 40 uker. Ambulering fra Bodø i 10 uker.

Anestesi Vesterålen: 18 uker innleie. For å ivareta tjenestetilbud og akuttberedskap. 2 fast ansatte anestesileger, resten dekkes opp med vikar fra firma og ambulering fra Bodø.

Kirurgi Lofoten: 4 uker innleie fra firma. Nødvendig for å opprettholde vaktberedskap. Har vakant stilling, og som i Vesterålen dekkes en del av ukene av faste vikarer utenom firma. Det er 3 faste kirurger i delstillinger (85 % + 60 % + 60 %) per nå. Planlegger ny utlysning ved årsskiftet.

Ortopedi Lofoten: 5 uker innleie fra firma. Innleie er for å ivareta / opprettholde tjenestetilbudet for pasientene. Det er 3 faste ortopeder (60 % + 25 % + 20 %). Rekruttering av ortoped pågår, og innleie er kun planlagt i påvente av ansettelse.

Anestesi Lofoten: 39 uker innleie. For å ivareta tjenestetilbud og akuttberedskap. 2 fast ansatte anestesileger, resten dekkes opp med vikar fra firma Ikke tilstrekkelig spesialister i Bodø til å starte utstrakt ambulering til Lofoten.

Kar/thorax Bodø: 15 uker innleie. En av våre faste spesialister har sagt opp, derfor innleie for å ivareta tjenestetilbud og vaktberedskap i påvente av ansettelse av spesialist. Pågår rekruttering av karkirurg (utlysning ute nå). Har to lis i grenutdannelse, hvorav en nå i gruppe 1.

Anestesi Lofoten: 39 uker innleie. For å ivareta tjenestetilbud og akuttberedskap. 2 fast ansatte anestesileger, resten dekkes opp med vikar fra firma Ikke tilstrekkelig spesialister i Bodø til å starte utstrakt ambulering til Lofoten.

Årsak til innleiebehov sykepleiere og jordmødre 2021:

Overvåkning, operasjon og anestesi, Vesterålen: 14 uker innleie av spesialsykepleiere i forbindelse med ferieavvikling.

Føde, Vesterålen: 12 uker innleie av jordmor i forbindelse med ferieavvikling for å ivareta fødeberedskap. 4 av ukene er knyttet opp mot beredskap/robusthet i forhold til covid-19.

Overvåkning, operasjon og anestesi, Lofoten: 74 uker innleie av spesialsykepleiere. For å ivareta tjenestetilbud og akuttberedskap. Noe av innleie er knyttet opp mot behov for å øke bemanningsplan i forhold til covid-beredskap. Det er for tiden en sykepleier fra Lofoten i videreutdanning innenfor operasjon.

Intensiv, operasjon og anestesi, Bodø: 166 uker med spesialsykepleiere. Innenfor operasjon fikk alle som var ferdige tilbud om fast ansettelse, men dette ga en netto økning på i underkant av 4 årsverk. En del fødselspermisjoner i løpet av 2021, og dette har gitt noe mer fravær enn forutsett.

Sengepost, Bodø: 490 uker innleie av sykepleiere. Avdelingen har frem til årsskiftet 2020/2021 28 udekte sykepleierstillinger, og vil sannsynligvis fortsette utover våren med rundt 20 udekte stillinger. Dersom avdelingen ikke har vikarer, så vil vi ikke klare å drifte 3 sengeposter med den aktiviteten vi har per i dag.

Prehospital klinikk

Klinikken har ikke planlagt innleie fra firma i 2021.

Generelle tiltak for å redusere innleie

Hoveddelen av innleie skyldes de rekrutteringsutfordringer vi har i forhold til legespesialister og sykepleiere.

Den viktigste del av vår rekrutteringsstrategi når det gjelder legespesialister er utdanning av LIS-leger, noe som er et langsiktig arbeid. Det viktigste tiltaket så langt har vært at Nordlandssykehuset gjennom flere år har hatt stipendordning for leger som skal i gruppe 1 tjeneste. Omfang på og hvem som har fått stipend har vært avgjort av foretakets økonomi og behov. I flere tilfeller har behovet vært større enn økonomisk mulighet og vi har da måttet si nei til ansatte i utdanningsløp som vi i utgangspunktet har behov for. Vi ønsker nå å øke bruk av gruppe 1 stipend til rekrutteringssvake spesialiteter.

Innleie av sykepleiere har vært mer begrenset, men vi vet at vi i fremtiden vil mangle tilstrekkelig antall sykepleiere og spesialsykepleiere. Vi ser allerede tendenser til at det er utfordrende å rekruttere disse gruppene. Når det gjelder spesialsykepleiere tilbys utdanningsstillinger til sykepleiere som spesialiserer seg innenfor anestesi, operasjon, intensiv, pediatri og kreft. Ved gjennomgang av de som har hatt utdanningsstilling de siste 5 årene ser vi at de fleste av disse i dag arbeider ved Nordlandssykehuset i aktuell avdeling.

Et viktig fokus når det gjelder sykepleiergruppen er utvikling av en heltidskultur. Flest mulig ansatt på heltid gir bedre ressursutnyttelse og øker vår attraktivitet når det gjelder rekruttering. Som et ledd i arbeidet med utviklingen av en heltidskultur ble derfor Bemanningssenteret etablert høsten 2018. Bemanningssenteret har nå 25 sykepleiere i heltids- eller kombinasjonsstilling. Sykepleierne er tilknyttet alle klinikkene som har pasienter i døgnbehandling ved lokasjonene i Bodø. Videre vil lokasjonene Lofoten og Vesterålen inkluderes i Bemanningssenteret.

Vi deltar sammen med Nord universitet i prosjektet «Sykepleier i Nord», som har som mål å kvalifisere, rekruttere, utdanne og beholde flere sykepleiere i Nordland og nordre del av Trøndelag. HR avdelingen har sammen med Norsk sykepleierforbund, Den norske jordmorforening og Fagforbundet startet arbeid med handlingsplan for å følge opp rapporten fra Riksrevisjonen om bemanningsutfordringene i helseforetakene. Handlingsplanen skal definere tiltak for å rekruttere, mobilisere og beholde sykepleiere, jordmødre og spesialsykepleiere. Videre arbeider foretaket med en egen kompetansestrategi.